

Табела 5.2. Спецификација предмета
 Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм : Дипломске академске студије етнологије и антропологије - мастер
Назив предмета : Антропологија и питања рода
Наставник/наставници : доц. др Зорица Ивановић
Статус предмета : изборни
Број ЕСПБ : 6
Услов : безусловна
<p>Циљ предмета</p> <p>Постављајући питање о томе који социјални и културни процеси доводе до тога да се мушкарци и жене појављују као међусобно различити, Маргарет Мид је још пре више од седамдесет година указала на променљивост разумевања родних категорија и односа, на њихов друштвени и историјски карактер. Циљ овог предмета је да, на основу компаративних разматрања, осветли друштвене процесе који доводе до тога да се родним категоријама приписују другачије друштвене улоге и неједнак значај и моћ. Истовремено ће бити разматрана веза између рода и других друштвених, политичких, економских и културних разлика. Полази се са становишта да је важно истраживати како структурне аспекте (ре)продуковања родних неједнакости, тако и њихове значењске, идентитетске и искуствене димензије. Разматрања ће бити започета преиспитивањем односа између антропологије и феминизма и кључних историјских и савремених расправа. Потом ће бити анализиран однос између рода и различитих друштвених појава и процеса (моћ, доминација, насиље; класни, „расни“, етнички и други системи разлика; глобализација, савремене друштвено-економске трансформације; нове (био)технологије, интернационални режим родне правде).</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студентима и студенткињама пружити знања која се тичу родних праси, идеја, веровања и начина живота у различитим економско-политичким и друштвено-културним контекстима, а која ће им омогућити да род и родне односе разумеју као друштвену, историјску и политичку категорију. То истовремено значи да ће бити упознати/е са епистемолошким и аналитичким категоријама које има омогућавају да ове односе посматрају као израз односа моћи који су повезани са другим друштвеним и културним разликама. До краја семестра студенти и студенткиње ће имати способност да идентификују аналитичке проблеме, развијају аналитичке аргументе и доносе закључке у вези са различитим питањима која анализа родних односа покреће.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Антропологија, културни релативизам и феминизам. Социо-економска анализа <i>vs</i> идентитетске политике – непостојећа дилема? Род, тело, сексуалност. (Антрополошка) феминистичка политичка економија. (Критички) поглед на интерсекционалну анализу. О појму културе и тумачењу родних разлика и неједнакости. Глобализација, (постсоцијалистичке) неолибералне реконфигурације и питања рода. О концепту и праксама „оснаживањена“. Нове (био)технологије и питања рода. Ка ширем разумевању родно заснованог насиља. Интерсексуалност, трансексуалност, трансродност – културна поређења и савремене расправе. Транснационална родна правда, дилеме и питање примене и отпора.</p>
<p>Литература</p> <p>Abu-Lughod, Lila. 2002. Do Muslim Women Really Need Saving? Anthropological Reflections on Cultural Relativism and Its Others. <i>American Anthropologist</i> 104 (3): 783– 790.</p> <p>Avlijaš, Sonja. 2017. <i>Žene i rad: kapolitičkojekonomijitrancizije</i>. Novi Sad: Akademskaknjiga. 23-38.</p> <p>Ámon, Kata (2016). Overcoming dependency and illegitimate citizenship: Feminism, neoliberalism, and the depoliticisation of housing. In EszterKováts (ed.). <i>Solidarity in Struggle. Feminist Perspectives on Neoliberalism in East-Central Europe</i>. Budapest: Friedrich-Ebert-Stiftung. 70-80.</p> <p>Babović, Marija (2010). <i>Rodneekonomskenejednakosti u komparativnojperspektivi: Evropskaunija i Srbija</i>. Beograd: SociološkoudruženjeSrbije i Crne Gore, Institut za sociološkaistranzivanjaFilozofskogfakulteta u Beogradu i SeConS – Grupa za razvojniinicijativu. 15-19; 59-69. 140-165.</p> <p>Brodkin, Karen (2006). Towards a Unified Theory of Class, Race and Gender. In Ellen Lewin (ed.). <i>Feminist Anthropology. A Reader</i>. Blackwell Publishing. 129-146.</p> <p>Czerván, Andrea (2016). Gender and the division of labour in Hungarian rural areas in the neoliberal era. In EszterKováts (ed.). <i>Solidarity in Struggle. Feminist Perspectives on Neoliberalism in East-Central Europe</i>. Budapest: Friedrich-Ebert-Stiftung. 81-88.</p> <p>di Leonardon Micaela (1991). Introduction: Gender, Culture and Political Economy: Feminist Anthropology in Historical Perspective. In Micaela di Leonardo (ed.). <i>Gender at the Crossroads of Knowledge. Feminist Anthropology in the Postmodern Era</i>. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press. 1-48.</p> <p>Duhaček, Daša (2014). <i>Studijeroda. Od Deklaracije o pravimažene i građanke do drugogpola</i>. Beograd: Centar za studijeroda i politike, Univerzitet u Beogradu- Fakultetpolitičkihnauka. 74-87.</p> <p>Duhaček, Daša i Katarina Lončarevic (2012) <i>Kultura, rod i građanski status U Daša Duhaček i Katarina Lončarević (ur.). Kultura, rod, građanski status</i>. Beograd: Centar za studijeroda i politike, Univerzitet u Beogradu- Fakultetpolitičkihnauka. VII-XX.</p> <p>Egle Merry, Sally (2006). <i>Human Rights and Gender Violence. Translating International Law into Local Justice</i>. Chicago and London: The University of Chicago Press. 1-35.</p> <p>Epštajn, Emilia (2014). U čijeime (ne) smemogovoriti: o SodžurnerTrut i „iskstvu” kaopolaznojtački za življenje i razmatranjepolitičkogsubjekta, <i>Genero: časopis za feminističkuteoriju i studijekulture</i>18 : 1-29.</p> <p>Freeman, Carla (2006). Femininity and Flexible Labor: Fashioning Class through Gender on the Global Assembly Line. In Ellen Lewin (ed.). <i>Feminist Anthropology. A Reader</i>. Blackwell Publishing. 397-410.</p> <p>Frejzer, Nensi (2012), Feminizam, kapitalizam i lukavstvoistorije. U M. Jadžić, D. Maljković, A. Veselinović (ur.). <i>Kriza, odgovori, levica</i>. Beograd: Rosa Luxemburg Stiftung, 239–256.</p> <p>Fuko, Mišel (2006). <i>Istorijaseksualnosti. Volja za znanjem</i>. Loznica: Karpos. 7–20; 61–85.</p> <p>Galerand, Elsa (2015). Quelleconceptualisation de l’exploitation pour quelle critique intersectionnelle? <i>Recherchesféministes</i>282: 178–187.</p>

Gregor, Anikó and Grzebalska, Weronika (2016). Thoughts on the contested relationship between neoliberalism and feminism. |In EszterKováts (ed.). *Solidarity in Struggle. Feminist Perspectives on Neoliberalism in East-Central Europe*. Budapest: Friedrich-Ebert-Stiftung. 11-20.

GoslingaRoj, Džilijan (2003). Granicetela, fikcijaženskog ja. Etnografskipoglednamoć, feminizam i reproduktivnetehnologije. *Kultura* 105/106: 183–209.

Ho, Kathleen (2007). Structural Violence as a Human Right Violation. *Essex Human Right Review*, Vol. 4 (2), 1-17.

Morgan-Holms, M.(2003). Čudnoskrojenatela. *Kultura*105/106: 170-182.

Kanai, Akane (2015). Thinking Beyond the Internet as a Tool: Girls' Online Spaces as Postfeminist Structures of Surveillance. In Jane Bailey and Valerie Steeves (eds.). *eGIRLS, eCITIZENS*. Ottawa: University of Ottawa Press. 83-106.

Kulick, Don (1997). The Gender of Brazilian Transgendered Prostitutes.*American Anthropologist* 99 (3): 574–585.

Ignjatović, Tanja (2019). Uticaj (anti)feminizmanapolitike i praksepremamuškonnasiljuprotivžena – globalna i lokalnaperspektiva. UAdrijanaZaharijević i Katarina Lončarević (ur.). *Feminističkateorija je za sve*. Beograd: Institut za filozofiju i društvenuteoriju i Fakultetpolitičkihnauka. 263-273.

Ivanović, Zorica (2003). Antropologija žene i pitanje rodnih odnosa u izmenjenom diskursu antropologije. U Papić, Žarana i Lydia Sklevicky (ur.). *Antropologija žene*. Drugo izdanje. Beograd: XX vek, Beograd. 381-435.

Ivanović, Zorica (2014). Fragmentizirana i vakodnevnoživota i lezbejki u savremenoj Srbiji. U Jelisaveta Blagojević i Olga Dimitrijević (ur.). *Medunama. Neispričanepričegej i lezbejskihživota*. Beograd: Hartefakt Fond. 117-129.

Lutz, Helma (2011). *The New Maids. Transnational Women and the Care Economy*. London, New York: Zed Books. 18-30.

Mascia-Lees, Frances E. (2010). *Gender and Difference in a Globalizing World: Twenty-first Century Anthropology*. Waveland Inc. 3-31.

Malgesini, Graciela, LetiziaCesarini Sforza, and Marija Babović. 2019. *Gender based Violence and Poverty in Europe*. European Anti-Poverty Network. 1-23.

Moor, Henrietta (1988). *Feminism and Anthropology*. Minneapolis: University of Minnesota Press. 1-11.

Noble Umoja, Safiya (2018). *Algorithms of Oppression: How Search Engines Reinforce Racism*. New York: New York University Press. 64-109.

Oksala, Johanna (2013). Feminism and Neoliberal Governmentality. *Foucault Studies* 16: 32–53.

Pantović, Jovana, BradašSarita i PetovarKsenija (2017). *Položajženana tržišturada*. Beograd: Friedrich Ebert Stiftung. (28 str.)

Petrović, Alina (2014). Using Gender in Neoliberal Business: Reinterpretations of Female Utility in a Romanian Company. In Nicolette Makovicky (ed.). *Neoliberalism, Personhood, and Postsocialism. Enterprising Selves in Changing Economies*. Asgate Publishing. 53-70.

Rabinow, Paul and Nicolas Rose (2006). Biopower Today, *Biosocieties*, Vol. 1, Issue 02, 195–217.

Rosaldo, Michelle Z. (2006). The Use and Abuse of Anthropology: Reflections on Feminism and Cross-cultural Understanding. In EllenLewin (ed.). *Feminist Anthropology. A Reader*. Blackwell Publishing. 107-128.

Rottenberg, Catherine (2014). The Rise of Neoliberal Feminism. *Cultural Studies* 28(3): 418–437.

SeCons. 2008. *Studija: Ženenaselukaopomažućičlanovipoljoprivrednihdomaćinstava: položaj, uloge i socijalnaprava*. Beograd: UNDP. 29-51.

Simić, Marina (2008). Kratkaskica za pregledrazumevanjapojmovarase i roda u zapadnoevropskoj nauci. U Adriana Zaharijević (ur.). *Neko je rekaofeminizam*, Beograd: Centar za ženskostudije i istraživanjejeroda i Žene u crnom. 200-2016.

Sharma, Aradhana (2006). *Logics of Empowerment. Development, Gender and Governance in Neoliberal India*. Minneapolis, London: University of Minnesota Press. 1-29.

Stephen, Lynn (2006). Women's Rights are Human Rights: The Merging of Feminine and Feminist Interests among El Salvador's Mothers of the Disappeared (CO-MADRES). In Ellen Lewin (ed.). *Feminist Anthropology. A Reader*. Blackwell Publishing. 311-332.

Stolić, Ana (2016). *Sestrespkinje. Pojavapokreta za emancipacijužena i feminizma u KraljeviniSrbiji*. Beograd: Evoluta. 5-22; 23-31.

Swarna, Jayaweera (1994). Structural Adjustment Policies, Industrial Development and Women in Sri Lanka. In Pamela Sparr (ed.). *Mortgaging Women's Lives. Feminist Critique of Structural Adjustment*. London and New Jersey: Zed Books Ltd. 96-115.

Towle, Evan B. and Morgan, Lynn M. (2006). Romancing the Transgender Native: Rethinking the Use of the „Third Gender“ Concept. In Susan Stryker and Stephan Whittle(eds.). *The Transgender Studies Reader*. New York, London: Routledge, 666–684.

True, Jacqui (2010). The Political Economy of Violence Against Women, *A Feminist International Relations Perspective. The Australian Feminist Law Journal* 32: 39-59.

Vasiljević, Jelena (2019).(Nova) Razmišljanja o solidarnosti: od etikezajedništva do političkogprincipazajednice. U AdrijanaZaharijević i Katarina Lončarević (ur.). *Feminističkateorija je za sve*. Beograd: Institut za filozofiju i društvenuteoriju i Fakultetpolitičkihnauka. 361-374.

Walley, Christine (2006). Searching for 'Voices': Feminism, Anthropology and the Global Debates over Female Genital Operations. In Ellen Lewin (ed.). *Feminist Anthropology. A Reader*. Blackwell Publishing. 333-357.

Zaharijević, Adrijana (2010). *Postajanježenom*. Beograd: Rekonstrukcijaženski fond. 9-16; 25-37.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3+2		Практична настава:
Методска наставна средства: Предавања, вежбе, семинари, дискусије			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и		
семинар-и	50	писмени или усмени испит	50
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели са монеконцепције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....)			
*максимална дужина 2 странице А4 формата			

